

Idéblad

Tryggare och Mänskligare Göteborg vill lyfta fram olika exempel på trygghetsarbete som pågår i staden genom offentliga och privata aktörer, föreningar, eldsjälar och många andra. Tanken är att inspirera till nya trygghetsskapande processer.

LOKAL SAMVERKAN I KORTEDALA

I Kortedala bedrivs sedan 2001 ett långsiktigt och kontinuerligt trygghetsarbete inom ramarna för den ordinarie verksamheten. Nya och förbättrade gång- och cykelbanor är några av de uppgraderingar av den fysiska miljön som arbetet resulterat i.

LÅNGSIKTIGT ARBETE GÖR KORTEDALA TRYGGARE

Siamac Fallah, samordnare för Trygghetsgruppen i Kortedala, framför trapporna mellan Tideräkningsgatan och Fastlagsgatan där flera trygghetskapande åtgärder genomförts. Skrymmande grönska har tagits bort, belysningen har förbättrats och bänkar för trötta ben har placerats ut

I Kortedala pågår ett intensivt trygghetsarbete – inom ramarna för den ordinarie verksamheten. Det innebär både kontinuitet och effektivitet. Och att stadsdelsborna känner att någon bryr sig.

2001 bildades det lokala samverkansorganet Trygghetsgruppen i stadsdelen Kortedala. Två viktiga principer var att trygghetsarbetet skulle bedrivas långsiktigt och att det skulle rymmas inom ordinarie verksamhet. Detta har givit utdelning i form av ökad trygghet och stora förbättringar av närmiljön.

– Det är ett arbetssätt som ger kontinuitet. Inget kommer som en överraskning, alla vet vad som är vems ansvar och man behöver inte söka pengar hela tiden. Allt är inkört och sker med automatik, säger Siamac Fallah, lokal- och säkerhetssamordnare med ansvar för samhällsplanering, miljö- och trygghetsarbete i Kortedala.

Han har sedan starten även varit samordnare för Trygghetsgruppen, som består av representanter för stadsdelförvaltning, Park- och naturförvaltning, Trafikkontor, polis, Hyresgästförening och lokala fastig-

hetsägare – privata, allmännyttiga och bostadsrättsföreningar.

– Folk ska trivas och bo kvar i Kortedala. För fastighetsägarna är det dessutom dyrt att ständigt byta hyresgäster men lönsamt med sådana som stannar. Redan från början var vi överens om att detta inte bara skulle bli en engångsgrej, säger Siamac Fallah.

Trygghetsgruppen bildades på initiativ av stadsdelsförvaltningen och lokala fastighetsägare. Anledningen var att Kortedala, som byggdes på 1950-talet och är en av Göteborgs första förorter, hade förändrats till det sämre. Brottslighet som inbrott, skadegörelse och bilstölder, samt mörka gator och parkeringar, missbrukargång, en osäker trafiksituation och skräpig närmiljö var några av de problem man ville komma till rätta med.

– Det som gällde för 50 år sedan gäller inte längre. Det som då var mysigt känns otryggt i dag, små buskage har vuxit sig jättestora och det krävs mer brottsförebyggande arbete. Det behövdes krafttag – och därför behövde vi vara många som samverkade, säger Siamac Fallah.

Trygghetsgruppen antog 2001 en handlingsplan med kort- och långsiktiga mål och det övergripande framtidsmålet "en trygg, säker, ren och snygg stadsdel". Ett mål var att genomföra trygghetsvandringar, där förvaltningar, fastighetsägare och boende kunde inventera vad som behövde åtgärdas. Sedan dess har många vandringar genomförts, i både dagsljus och mörker, och modellen har blivit en viktig grund för trygghetsarbetet.

– Fördelen är att man ser bristerna direkt på plats. Vi fotograferar, listar felen och vem som ska åtgärda dem och gör uppföljningsvandringar för att se vad som hänt, säger Siamac Fallah.

Trygghetsgruppen har fyra arbetsgrupper som ansvarar för belysning, trafik, brottsförebyggande och miljö, och genom samordning och skötselavtal har effektiviteten ökat i underhållsarbetet.

Bland de åtgärder som genomförts i Kortedala finns en uppgradering av belysningen, nerklippning av skrymmande grönska, förbättrad miljö vid hållplatserna, fler bullerplank, vägbulor, cykelbanor och bänkar, bättre gatubeläggning och städning, information och subventionerade rattkryckor för att minska bilstölderna, aktiviteter och nattvandringar mot ungdomsproblem samt en inventering av stadsdelens papperskorgar. Med mera.

– Men det är ett ständigt pågående arbete och myck-

et återstår. Till exempel är de slitna och otidsenliga skolorna en stor utmaning, säger Siamac Fallah.

2006 gjorde polisen Lotta Jofjord och forskaren Lisbeth Birgersson en utvärdering av det trygghetsarbete som genomförts 2001-2005. Lotta Jofjord, som arbetar inom närpolisområdet Kortedala-Bergsjön, konstaterar att de anmälda brotten under perioden har ökat i vissa kategorier men minskat i andra, men pekar samtidigt på att det är svårt att dra slutsatser om faktisk brottslighet med utgångspunkt från antalet polisanmälningar. Hennes uppfattning, efter att även ha intervjuat poliser och boende, är dock att tryggheten har ökat.

Lisbeth Birgersson, som är teknisk doktor och docent i arkitektur vid Chalmers, kommer till samma slutsats. Hon menar att en förklaring till det är att Trygghetsgruppen är en "lärande" organisation, som utifrån lokala förutsättningar har utvecklat en trygghetskompetens och varit bra på att balansera mellan olika sätt att se på trygghet.

– Det arbetssättet måste få högre status och borde utvecklas ännu mer – att utgå från människors situation och behov, skaffa sig kunskap på platsen och låta det sociala livet påverka det fysiska. Tidsbegränsade projekt är ofta rent slöseri, det som behövs är kontinuitet och entreprenörsanda. Och i stället för att "jobba i stuprör" – uppifrån och ner, varje verksamhet för sig – är det bättre att samarbeta på tvären. Många vill hitta kända arbetssätt att kopiera, men nyckeln är ofta människors energi, och den tappar man lätt när man beskriver något som en metod. Goda exempel borde snarare fungera som inspiration än modeller. Kanske är det när man har "luddiga" mål – som trygghet – som det uppstår nya constellationer och kreativa lösningar, säger Lisbeth Birgersson.

Hon menar också att det kan vara trygghetskapande i sig att veta att det pågår ett trygghetsarbete.

Siamac Fallah instämmer. Han visar ett foto på två utbrända bilvrak:

– Folk skickar in sådana här bilder – de lider verkligen av att se sådant där de bor. Men om de vet att det finns en grupp dit de kan vända sig och få hjälp, då känner de sig mycket tryggare, säger han.

Och tillägger att bilvraken numera är bortforslade.

SÅ GJORDE VI

- Samverkansorganet Trygghetsgruppen i Kortedala bildades 2001 på initiativ av stadsdelsförvaltningen och lokala fastighetsägare, bland andra bostadsbolaget Drott (numera Stena Fastigheter Väst AB), för att komma till rätta med brottslighet och otrygghetsfaktorer. Arbetet skulle bedrivas långsiktigt och inom ramarna för den ordinarie verksamheten.
- I gruppen ingår representanter för stadsdelsförvaltningen, Park- och naturförvaltningen, Trafikkontoret, Hyresgästföreningen, polisen och de lokala fastighetsägarna - privata, allmännyttiga och bostadsrättsföreningar. Tidigare deltog även företag- och fastighetsägarföreningarna. Samordnare är Siamac Fallah från Kortedalas stadsdelsförvaltning.
- Sedan 2004 sorterar Trygghetsgruppen under ett Folkhälsoråd som även har hand om hälso- och miljöfrågor. Gruppen ansvarar för trygghetsarbetet i hela stadsdelen, som förutom Kortedala omfattar Gamlestaden, Kviberg och Utby.
- Trygghetsgruppen antog 2001 en handlingsplan med både kort- och långsiktiga mål samt det övergripande framtidsmålet "en trygg, säker, ren och snygg stadsdel". Bland de långsiktiga målen fanns att skapa bättre förutsättningar för kommersiell verksamhet, stärka det sociala livet och utveckla stadsdelens kvaliteter. Bland de kortsiktiga fanns att identifiera kvalitetsbrister och stärka det brottsförebyggande arbetet.
- En viktig grund för trygghetsarbetet i Kortedala är trygghetsvandringar, där boende, förvaltningar och fastighetsägare deltar. Vissa vandringar sker i mörker för att ge en bild av belysningssituationen. Brister antecknas, ansvaret fördelas och uppföljningsvandringar genomförs för att se vad som gjorts. Läs mer om trygghetsvandringar på ett annat Idéblad (se www.tryggaremanskligare.goteborg.se).
- Trygghetsgruppen har fyra arbetsgrupper som samarbetar med berörda förvaltningar och fastighetsägare, och vars arbetsintensitet varierar beroende på behovet av åtgärder inom respektive område:
 - En belysningsgrupp, som uppgraderar belysning och deltar i "Stad i ljus", ett samverkansprojekt som Trafikkontoret initierat.
 - En trafikgrupp, som förbättrar gång- och cykelbanor, vägbeläggningar, parkeringar, vägbulor och gatubelysning.
 - En brottsförebyggande grupp, som bland annat säljer subventionerade rattkryckor och genomför nattvandringar och informationsåtgärder.
 - En miljögrupp, "Rent Kortedala", som bland annat har inventerat stadsdelens papperskorgar och tagit fram ett avtal där olika aktörer förbinder sig att hålla efter nerskräpningen.
- Fler trygghetsåtgärder som genomförts i Kortedala är nerklippning av skymmande grönska, förbättrad miljö vid

KONTAKT

- Siamac Fallah, lokal- och säkerhetssamordnare i Kortedala, samordnare för Trygghetsgruppen: 031-365 30 37
- Gerd Cruse Sondén, arkitekt på Tryggare och Mänskligare Göteborg: 031-61 20 66, gerd.cruse.sonden@stadshuset.goteborg.se

spårvagnshållplatser, aktiviteter för ungdomar samt fler bullerplank och bänkar.

- Trygghetsgruppen arbetar även med samordning och skötselavtal för att bland annat underhåll ska kunna genomföras mer effektivt.
- 2006 gjorde polisinspektören Lotta Jofjord och arkitekturforskaren Lisbeth Birgersson en utvärdering av trygghetsarbetet i Kortedala under perioden 2001-2005 ("Lokal samverkan för ökad trygghet och säkerhet", finns som pdf på www.tryggaremanskligare.goteborg.se).
- Lotta Jofjord konstaterar där att tryggheten i området har ökat, trots fler anmälda brott i vissa kategorier. Hon pekar dock på svårigheterna med att dra slutsatser om faktisk brottslighet utifrån antal polisanmälningar. Läs mer om att tolka brottsstatistik på ett annat Idéblad (se www.tryggaremanskligare.goteborg.se).
- Även Lisbeth Birgersson menar att Kortedala har blivit tryggare. En förklaring är att Trygghetsgruppen har varit en "lärande" organisation, som utifrån lokala förutsättningar har utvecklat en trygghetskompetens och varit bra på att balansera mellan olika sätt att se på trygghet. Hon anser också att det kan vara trygghetsskapande i sig att känna till och ha kontakt med ett pågående trygghetsarbete.

SVÅRIGHETER

- Det var först svårt att få de privata fastighetsägarna att engagera sig. Men många kom med efter att de sett den positiva utvecklingen, så man får ge dem tid.

LÄRDOMAR

- Alla - förvaltningar, fastighetsägare och inte minst boende - måste få känna sig delaktiga.
- Trygghetsarbete behöver kontinuitet och entreprenörsanda. Utgå från människors situationer och behov, skaffa kunskap på platsen och låt det sociala livet påverka det fysiska. Arbeta "på tvären" i stället för "i stuprör" (uppifrån och ner, varje verksamhet för sig).
- Om de boende vet att det finns en grupp dit de kan vända sig och få hjälp, så leder redan detta till att de känner sig tryggare.

TIPS

- Det är viktigt att ha gemensamma och tydliga mål, på både kort och lång sikt.
- Det är också viktigt att från början ha med sig centrala förvaltningar som Park- och naturförvaltningen och Trafikkontoret, eftersom det är de som kan göra de stora förändringarna av den fysiska miljön. Om man sedan även får med sig fastighetsägarna så har man täckt in det mesta.
- Ha inte för bråttom. Mycket går att lösa direkt, men vissa saker tar tid.